

udelukkelse fra fællesskab mod den indsatte ønske, jf. § 33, stk. 4.

De ovennævnte bestemmelser suppleres i § 33, stk. 5, af en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler om gennemførelse af fællesskab efter stk. 1, herunder om adgangen til at låse de indsatte inde og om de indsatte adgang til at kunne aflåse eget opholdsrum.

§ 33 medfører en lovfæstelse af den indsatte adgang til at afsone fængselsstraffen med eller uden fællesskab med andre. Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i forhold til de nugældende regler mv. om udelukkelse fra fællesskab (enrumsanbringelse). Det bemærkes herved, at udtrykket »fællesskab« hverken efter de nugældende regler mv. eller efter rådets lovudkast omfatter en adgang for de indsatte til selv at vælge, hvilke andre indsatte de vil være sammen med, eller ret til samvær med alle øvrige indsatte. Efter den nuværende praksis har flertallet af de indsatte i lukkede fængsler kun adgang til fællesskab i fritiden med indsatte på den afdeling, hvor de selv er anbragt.

Endvidere forudsættes institutionerne som hidtil at kunne træffe afgørelse om, på hvilken af institutionens forskellige afdelinger de enkelte indsatte skal placeres. Det gælder også placering på særlige afdelinger for bestemte kategorier af indsatte, f.eks. stofmisbrugere, indsatte med tilknytning til visse organiserede grupper, herunder rockergrupper, eller indsatte med særlig lange eller særlig korte straffe. Selv om en sådan placering udelukker de pågældende fra samvær med indsatte, der ikke hører til de særlige kategorier, indebærer den nuværende praksis ikke et brud på den indsatte adgang til fællesskab, forudsat at de indsatte har adgang til indbyrdes fællesskab.

5.6.3.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets udkast til bestemmelse om fællesskab. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 33.

5.6.4. Medindflydelse

5.6.4.1. Gældende ret

Efter fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 18, 1. pkt., har de indsatte gennem valgte repræsentanter eller på anden måde mulighed for at udtale sig om og øve indflydelse på generelle spørgsmål, der angår deres tilværelse i institutionen.

Nærmere regler om indsatte medindflydelse på tilværelsen i afsoningsinstitutionen er fastsat i Justitsministeriets cirkulære af 15. marts 1978 om organisatoriske former for drøftelser med indsatte. Der henvises herom til 1989-betænkningen, s. 111-114.

5.6.4.2. Straffelovrådets forslag

Om arbejdsgruppens overvejelser henvises til 1989-betænkningen, s. 114-115, 652-653, jf. § 33 i arbejdsgruppens lovudkast, og s. 702-703, og om Straffelovrådets overvejelser henvises til 1998-betænkningen, s. 105, jf. § 34 i rådets lovudkast, og s. 194.

Straffelovrådet kan med enkelte redaktionelle ændringer tiltræde arbejdsgruppens forslag.

Rådet foreslår på den baggrund, at der som § 34, stk. 1, i rådets lovudkast indsættes en bestemmelse, hvorefter de indsatte skal have mulighed for at øve indflydelse på deres tilværelse i institutionen gennem valgte talsmænd.

Som stk. 2 foreslås en bestemmelse, hvorefter der på hver afdeling eller for bestemte grupper af indsatte vælges en talsmand. Alle de indsatte eller talsmændene har ret til at vælge en fælles talsmand. Valg af talsmænd og fælles talsmand foregår ved skriftlig, hemmelig afstemning, der kontrolleres af institutionen og repræsentanter for de indsatte i fællesskab.

Efter § 34, stk. 3, har de indsatte ikke ret til at deltage i drøftelser vedrørende sager om enkeltpersoner eller sager, der vedrører institutionens sikkerhed.

Endelig indeholder § 34, stk. 4, en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler om gennemførelsen af de indsatte medindflydelse.

§ 34 medfører en lovfæstelse af de indsatte adgang til at øve indflydelse på deres forhold i institutionen gennem en talsmandsordning. Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i forhold til de nugældende regler mv. vedrørende de indsatte medindflydelse.

5.6.4.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets udkast til bestemmelse om medindflydelse. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 34.

5.6.5. Deltagelse i gudstjenester

5.6.5.1. Gældende ret

Efter fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 11 skal de indsatte have adgang til at deltage i gudstjenester, når sådanne afholdes i institutionen, og til at modtage besøg af en præst, prædikant, menighedsforstander eller lignende.

I fængslerne er der fast tilknyttede præster hørende under den danske folkekirke. Visse fængsler har også repræsentanter for andre trossamfund tilknyttet.

Den kirkelige betjening af arresthusene påhviler i almindelighed præsten i det sogn, hvor arresthuset er beliggende, jf. bekendtgørelse af 23. januar 1975 om gejstlig betjening af arresthuse. Der henvises herom til 1989-betænkningen, s. 121.